

Interaktivní osnova HIAKb114I Němčina I

Cíl předmětu (základní charakteristika, obsah/hlavní téma výuky):

Hlavním cílem kurzu je seznámit posluchače s historickými pojmy, které se vyskytují při četbě odborné historické literatury běžné úrovně. Nejde zde o analýzu historických pramenů psaných v němčině (němčinu historické doby), ale o němčinu současnou. Rozbor textů doplňuje vyučující o výklad rozdílného pojetí německých termínů či o různé s historií spjaté konotace pojmů.

Vzhledem k předpokládané heterogenosti skupiny bude kladen důraz na schopnost přiměřeně ortoepického čtení německého textu, aby bylo pro rodilého mluvčího srozumitelné. K tomu je nezbytná dobrá aktivní znalost číslovek řadových i základních a seznámení se tématy obou dílů v češtině a angličtině. Jedná se o porozumění spíše populárnějším historickým textům, které doplňují televizní seriál německé televize TDF, nazvaný *Die Deutschen*:

[Downloads/folge7-napoleon-und-die-deutschen-100.pdf](#)

[Downloads/folge9-bismarck-und-das-deutsche-reich-100.pdf](#)

<https://www.zdf.de/dokumentation/terra-x/lehrrmaterialien-fuer-die-zdf-dokumentarreihe-die-deutschen-100.html>

V zimním semestru se budeme věnovat těmto dílům *Napoleon und die Deutschen* a *Bismarck und das Deutsche Reich*. Studující se podělí zhruba o 15 až 16 stran textu ke každému dílu, nechají ho přeložit program DeepL a ve výuce odhalí věcné a stylistické nedostatky strojového překladu. Podmínkou udělení zápočtu je schopnost s těmito pomůckami porozumět i novému textu k napoleonským válkám a vzniku německého nacionalismu nebo k roli Pruska při sjednocování Německa 1866-1871.

Úvod a organizační informace

Předpokládám, že shlédnutí obou dílů, které jsou opatřeny německými titulky pro neslyšící a nedoslýchavé, bude vyžadovat zhruba dvoj- až trojnásobnou dobu přípravy na výuku než 45 minut, což je délka samotných videí. Komunikace s vyučujícím bude asymetrická. Vyučující mluví německy, případná neznámá slovíčka píše do souboru Word, který vloží do IS MUNI, posluchači kladou otázky a odpovídají česky. Podmínkou úspěšného absolvování předmětu je samostatná prezentace zhruba

Téma 1 (název):

Stručná charakteristika tématu: Historický seriál je založen na hraném dokumentu, animacích a komentářích historiků.

Ukázka textu ke studiu:

Die Zeit um 1800 markiert für Deutschland einen **Epochenumbruch**, entfesselt durch Napoleon, den Erben der französischen Revolution. Als Eroberer fegte der Franzose mit seinen Armeen durch Europa, kontrollierte schließlich auch große Teile der deutschen Staaten und sorgte für einen **Reformschub** in Politik und Gesellschaft. Doch das Tempo der Veränderungen löste gerade in den deutschen Territorien auch **Gegenbewegungen** aus:

Gelehrte suchten nach einer patriotischen Identität und **erfanden deutsche Traditionen**, andere hofften auf neue Größe und agitierten für einen Nationalstaat; ätzender Hass auf die Franzosen brach sich sogar unter vermeintlich feinsinnigen Romantikern Bahn und kulminierte in den »Befreiungskriegen«.

Strojový překlad nabízí tuto českou verzi:

Období kolem roku 1800 znamenalo pro Německo **epochální změnu**, kterou **rozpoutal** Napoleon, dědic Francouzské revoluce. Jako dobyvatel se Francouz se svými armádami přehnal Evropou, nakonec ovládl velkou část německých zemí a přinesl **prudký nárůst** reforem v politice a společnosti. Tempo změn však vyvolalo i **protipohyb**, zejména na německých územích: Vědci hledali vlasteneckou identitu a vymýšleli německé tradice, jiní doufali v novou velikost a agitovali **za národní stát**; šířící se nenávisť k Francouzům propukla dokonce i mezi **údajně** jemnými romantiky a vyvrcholila „**osvobozeneckými válkami**“.

Translated with DeepL.com (free version)

Zatímco překlad *Epochenumbruch* jako *epochální změna* se nebezpečně blíží k pokleslému žurnalismu (autor epochálního životopisu Margaret Thatcherové) a povede k diskusi o termínech *Sattelzeit* (Reinhart Koselleck) a *Epochenschwelle*, (Hans Blumenberg) a obecnější úvaze, jak se německé terminologizované složeniny překládají v české historiografii. Pozastavíme nad překladem *Gegenbewegungen* a jeho možná synonyma. Ostatní jevy jako *rekce agitovat za / pro* nebo *prudký nárůst reforem*, či *rozpoutat změnu* jsou prohrěšky stylistické, které nebudou primárním zájmem výuky, jen předmětem diskusí a ukázkou odlišného jazykového cítění přítomných.

Otázky/úkoly k textu:

1. Erklären Sie tschechisch die Kollokation *Traditionen erfinden*.
2. Schlagen Sie eine andere Übersetzung *vermeintlich* vor.

Rozvrhově je dáno, že se jedná jen o dvě dlouhá setkání. Na prvním bude ověřena schopnost vnímat německý historiografický text a orientovat se v dobovém historickém kontextu. Podle vyspělosti účastníků budou utvořeny týmy, které budou hodnotit překlady vybraných ukázek a objasňovat úkol, jak prezentovat kritiku strojového překladu didaktizujících materiálů k německému seriálu hraných dokumentů.

Téma 2:

Bismarck und das Deutsche Reich

V hraném dokumentu se objevuje Mikulov v roce 1866. Tato část videa poslouží k diskusi, jak se liší české, rakouské a německé vnímání rozporuplné postavy Bismarckovy.

Forma celkového vyhodnocení plnění úkolů:

Zápočet získá ten, kdo úspěšně odprezentuje svou kritiku překladu na druhém setkání. V případě omluvené absence se zápočtová prezentace přesune na Zoom.

Povinné informační zdroje a materiály ke studiu:

Krieger Karl Friedrich; Müller Helmut M.; Hanna Vollrath: Dějiny Německa /Deutsche Geschichte in Schlaglichtern.

Edice: Dějiny států

Praha: Lidové noviny, 1995

ISBN: 80-7106-125-5

Kostlán, Antonín; , Dagmar Moravcová; Vratislav Vaníček: Encyklopedie dějin Německa
Praha : Ivo Železný, 2001